

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1204

av **Maria Abrahamsson (M)**

Altruistiskt surrogatmoderskap i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra altruistiskt surrogatmoderskap möjligt i vårt land och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I höstens budgetproposition anför regeringen att dess mål är att alla föräldrar ska erbjudas stöd i föräldraskapet och i sin relation till varandra under barnets uppväxt. Regeringen understryker att ”det är angeläget att stödet svarar mot de olika behov som finns i dagens moderna familjer” samt framhåller att ”många barn växer t.ex. upp i en annan familjekonstellation än kärnfamiljer och allt fler föräldrar är födda utomlands” (utgiftsområde 9 s. 164 Föräldraskapsstöd).

I Sverige finns ett par hundra barn som har kommit till genom surrogatarrangemang utomlands, och antalet barn ökar som har kommit till på det sättet. Eftersom dessa barn omgärdas av ett rättsligt vakuum beslutade riksdagen 2012 att tillkänna för regeringen att det var angeläget att frågor om surrogatmoderskap utreddes i bemärkelsen att såväl juridiska och etiska frågeställningar som ekonomiska överväganden och internationella förhållanden skulle prövas. Riksdagen uttalade särskilt att en fråga som borde ingå i en sådan utredning var hur en reglering bör se ut för de barn i Sverige som har tillkommit genom surrogatmoderskap utomlands (bet. 2011/12:SoU26, rskr. 2011/12:180).

På uppmaning av riksdagen utsåg alliansregeringen en utredare med uppdrag att vid en möjlighet till altruistiskt surrogatmoderskap klargöra barnets rättigheter, liksom surrogatmoderns och de tilltänkta föräldrarnas rättigheter och skyldigheter.

I februari i år överlämnade utredaren betänkandet *Olika vägar till föräldraskap* (SOU 2016:11). Utredaren avfärdar alla former av surrogatmoderskap, även de med altruistiska förtecken. I stället för att lösa juridiska knutar som kan uppkomma när barn föds av en surrogatmoder utomlands, t. ex. när det gäller överförande av föräldraskap eller erkännande av sådana överföranden, föreslår utredaren att Myndighetsverket genom informationskampanjer ska motverka att ”personer i Sverige genomgår surrogatarrangemang – oftast kommersiella sådana – i utlandet”. Utredarens

ställningstagande infriade därmed inte de förväntningar som riksdagen och den uppdragsgivande regeringen hade knutit till utredningen och innebar en besvikelse inte minst för de föräldrar som fått sina barn genom surrogatarrangemang utomlands.

Det är förvisso sant att surrogatarrangemang kan innebära att kvinnor exploateras och att barn reduceras till handelsvaror. Det förekommer att fattiga kvinnor utnyttjas till att föda andras barn. Men missförhållanden i andra länder duger inte som skäl för att förvägra barn som kommit till genom surrogatarrangemang utomlands rättslig trygghet i Sverige, och inte heller som skäl för att förvägra kvinnor i vårt land möjligheten att oegennyttigt hjälpa en ofrivilligt barnlös syster, svägerska eller väninna att bli mor.

Det nedslående resultatet av utredningsarbetet står i strid med regeringens målsättning i årets budgetproposition att det är angeläget att föräldraskapsstödet svarar mot de olika behov som finns i dagens moderna familjer. Regeringen bör därför inte föra utredningsbetänkandet i aktuell del ”till handlingarna” utan skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som dels möjliggör altruistiskt surrogatmoderskap i Sverige, dels kommer till rätta med den juridiska villervalla som för närvarande omgärdar de barn som har tillkommit genom surrogatmoderskap utomlands.

Maria Abrahamsson (M)